

Schoolondersteuningsprofiel 2021/ 2026

Nienke Bezemer MEd

Inhoud

Hoofdstuk 1. Algemene gegevens, missie/ visie	3
Inleiding	3
Hoofdstuk 2. Intakeprocedure van het Zuiderlicht College	4
2.1 Onderwijs op het Zuiderlicht College	4
2.2 Toelatingscriteria voor het Zuiderlicht College	4
2.4. De leerlingen bij ons op school	5
Hoofdstuk 3. Ondersteuningsaanbod	7
3.1 Visie op leerlingbegeleiding en leerlingenzorg	7
3.2 Eerstelijnsbegeleiding	3
Bijlagen	11
4.1 Planmatig handelen	11
4.2 Procedures ZAT Informatie ZorgAdviesTeam (ZAT)	13
4.3 Toestemming ZAT	16
4.4 Zorgcoördinator	17
4.5 Ontwikkelingsperspectiefplan	1
4.6 De gezonde school	9

Hoofdstuk 1. Algemene gegevens, missie/ visie

Inleiding

Het Zuiderlicht College is een vmboschool in Amsterdam Zuid, die drie leerwegen aanbiedt, basis-, kader- en theoretische leerweg. De sector die de school aanbiedt is Zorg en Welzijn. De school heeft ruim 400 leerlingen. Het Zuiderlicht College hoort bij Stichting ZAAM, een scholengroep van 22 scholen die interconfessioneel voortgezet onderwijs aanbieden in Amsterdam, Zaandam en Monnickendam.

Ongeveer 80% van onze leerlingen komt in aanmerking voor leerwegondersteuning (RVC-beschikking). Leerlingen komen in aanmerking voor leerwegondersteuning omdat er grote leerachterstanden zijn; m.n. op het gebied van begrijpend lezen en inzichtelijk rekenen, maar ook op het gebied van spelling, woordenschat en technisch lezen. Het grootste deel van de leerlingen komt in aanmerking voor leerwegondersteuning omdat er sprake is van een relatief lage cognitie (intelligentie), een kleiner deel komt in aanmerking omdat er sprake is van sociaal-emotionele problematiek (faalangst, sociaal-emotionele instabiliteit). Bij de meeste leerlingen is er sprake van een grote taalachterstand waardoor leren (o.a. lezen en begrijpen van teksten) lastig is. Op het Zuiderlicht hebben wij de volgende missie en visie:

Missie: Het Zuiderlicht College biedt kwalitatief goed onderwijs dat aansluit bij het niveau, de interesses en talenten van individuele leerlingen. De school is een plek waar iedereen met plezier naar toe gaat en waar zoveel meer gebeurt dan alleen leren in het klaslokaal. Bij ons staat het bieden van kansen centraal; de kans om invloed uit te oefenen op de eigen leerreis, de kans om talenten te ontdekken en te ontwikkelen, de kans om te ontdekken wie je bent en wie je wilt zijn. Hierbij staan loopbaanontwikkeling en burgerschap centraal, om zodoende de leerlingen te begeleiden bij het vinden van hun plek in de maatschappij. Het uitgangspunt hierbij is dat we naast aandacht voor de cognitieve ontwikkeling ook aandacht te besteden aan de ontwikkeling van onze leerlingen op sociaal-emotioneel vlak, hun mentale en fysieke gezondheid, creatieve ontwikkeling en het morele vlak. Zodoende willen wij de horizon van leerlingen verbreden en met kennis en vaardigheden verrijken.

Het verbreden van kennis over de wereld, elkaar en over zichzelf is een tool om leerlingen zich te laten ontwikkelen tot maatschappelijk bewuste jong volwassenen.

Visie

Wij geloven in kansen en inclusie. De leerreis van de leerling is hierop aangepast en dat wil zeggen: wij doen zoveel als mogelijk recht aan verschillen en hebben oog voor de leerling in zijn geheel. Met ons onderwijs komen we tegemoet aan de kwalificatie, socialisatie en de persoonsvorming van de leerling, waarmee we anticiperen op de toekomst. We passen daar de inhoud van onze lessen en onze lesmethodes op aan en zijn daarmee constant in ontwikkeling. Wij werken vanuit co-creatie en met een positieve, oplossingsgerichte instelling en benadering. Leerlingen halen het optimale uit zichzelf en wij zien de ontwikkeling van de leerling in al zijn dimensies als wezenlijk onderdeel hiervan. (zie ook, schoolplan)

Hoofdstuk 2. Intakeprocedure van het Zuiderlicht College

2.1 Onderwijs op het Zuiderlicht College

Het Zuiderlicht College profileert zich met dansonderwijs in samenwerking met het Lucia Marthas Institute for Performing Arts.

- Alle reguliere klassen krijgen lichamelijke *opvoeding*.
- Leerlingen die dansles willen volgen kunnen zich hiervoor opgeven en krijgen dan 2 x 50 minuten dansles per week.
- Verder is er nog een Talentendansklas met leerlingen die bijzonder talentvol zijn. Deze leerlingen moeten auditie doen. Leerlingen die geslaagd zijn voor de auditie vallen onder de voorrangsregel van de school. Zij hebben vmbo b-k of t- advies en doen niet mee met de matching.

2.2 Toelatingscriteria voor het Zuiderlicht College

Het Zuiderlicht College biedt onderwijs aan leerlingen met een VMBO basisberoepsgerichte-, kaderberoepsgerichte- of theoretische leerweg advies, met en zonder leerwegondersteunend onderwijs (LWOO).

Voor leerlingen die leerwegondersteuning nodig hebben moeten voldoen aan de toelatingscriteria LWOO van het Samenwerkingsverband. Leerlingen met een handicap waarvoor ons gebouw niet is toegerust, kunnen bij ons niet aangenomen worden.

1. Cognitieve mogelijkheden en niveau-indicatie:

IQ	Niveau
75-80	grensgebied PrO / LWOO
81-90	VMBO B / K + LWOO
91-93	VMBO K
94-96	VMBO K / gemengd T
97-101	VMBO gemengd / T
102-105	VMBO gemengd / T / havo
106-108	havo
109-113	havo / vwo
114+	vwo

2. Leerachterstanden / dle's

In eerste instantie worden de RVC criteria voor leerachterstanden gevolgd.

Een indicatie o.g.v. dle's:

Dle	Niveau
20-29	PrO
30-35	VMBO-B + LWOO
36-40	VMBO- B/K
41-45	VMBO-K
46-50	VMBO-T
51-59	HAVO
60	VWO

2.3 Intakeprocedure van het Zuiderlicht College

Het Zuiderlicht college volgt de Amsterdamse kernprocedure. Dit wil zeggen dat leerlingen zich, gedurende twee vastgestelde weken, met een lijst van voorkeurscholen aanmelden bij de school van hun eerste keuze. (zie ook, <https://www.elkadam.info/actueel>). Wanneer de eerste keus het

Zuiderlicht college is wordt de leerling geregistreerd in ELKK voor MEPS (matching) door onze administratie medewerker. Na de inschrijving worden de okidocs van de leerlingen vrijgegeven. Deze dossiers worden door de intake commissie (schoolleiding, docent, zorg coördinator, leerjaarcoördinator) gescreend op de leerling zijn ondersteuningsbehoeften. Er bestaat een mogelijkheid dat het Zuiderlicht college nog extra informatie nodig heeft over de leerling. In dat geval nemen wij contact op met de basisschool. Wanneer blijkt dat plaatsing een onevenredige belasting is voor de school, zullen wij een andere plek vinden die een passend onderwijsaanbod kan bieden waar de leerling kan worden geplaatst. De verantwoordelijkheid om een passende school te vinden is geregeld in de wet passend onderwijs.

Wanneer de leerling aan het Zuiderlicht college is gematched. Dan nemen wij contact op met deze leerling en zijn ouders voor het maken van een afspraak voor een intake- gesprek. Naast het invullen en ondertekenen van de schoolvoorwaarden zullen we met elkaar kennismaken. Vervolgens wordt er gezamenlijk bekeken of wij aan de (extra) ondersteuning/ onderwijs behoefte van de leerling kunnen voldoen.

2.4. De leerlingen bij ons op school

Het percentage LWOO- leerlingen in de reguliere klassen ligt rond de 80 %. In de onderbouwklassen kunnen maximaal 22 leerlingen geplaatst worden.

Daarnaast heeft het Zuiderlicht plaats voor 16 LWOO leerlingen in leerjaar 1 en in leerjaar 2. Deze klassen hebben minder docenten dan de reguliere klassen. Het Zuiderlicht College heeft basis klassen waaronder de klassen met 16 LWOO leerlingen. Kaderklassen en Theoretische klassen. De leerlingen zitten zoveel mogelijk per niveau bij elkaar.

In de reguliere klassen kunnen maximaal 24 leerlingen geplaatst worden. Zowel voor de onder als bovenbouw geldt dat leerlingen de mogelijkheid hebben om in niveau op of af te stromen.

Maatwerk

In het schooljaar 2017-2018 zijn we gestart met maatwerk. Dat wil zeggen dat de leerling start op het niveau waarin hij/ zij instroomt en kan opstromen bij diverse vakken. Het plan tot maatwerk sluit aan op de visie van het Zuiderlicht College, waarin het recht tot verschillen en het ontwikkelen van talent centraal staat.

Argumenten tot maatwerk

- Leerlingen hebben recht op onderwijs op hun eigen niveau en de mogelijkheid om op te stromen.
- Veel leerlingen hebben potentie om op te stromen bij een vak of helemaal richting de bovenbouw.
- Door de vorderingen van de leerlingen verder te analyseren is er beter zicht op de capaciteiten van de leerling en kan het advies naar ouders zuiver en overzichtelijk zijn.
- Voor een leerling is het motiverend als hij/ zij weet dat er een mogelijkheid is tot opstromen.
- De kwaliteit van de TL klas in de bovenbouw zal verbeteren als de selectie naar de bovenbouw helder in kaart wordt gebracht.

LWOO-leerlingen

Ongeveer 80% van de leerlingen heeft een LWOO- beschikking. Bij de aanname van de leerlingen is er sprake van slagboomdiagnostiek. Veel van onze leerlingen zijn in de achtste groep van de basisschool getest. Weinig leerlingen hebben echter deelgenomen aan de Cito-test. Zij hebben dan

m8 toetsen gedaan waarvan het resultaat is opgenomen in het leerlingvolgsysteem. Uitzonderingen hierop zijn LWOO en PRO leerlingen. In verband met hun leerachterstanden worden zij op aangepaste wijze getest.

Er zijn veel verschillen binnen de groep 'leerlingen met LWOO'. Het is van belang voor de begeleiding van de leerling dat deze inzichtelijk zijn. Deze informatie wordt vastgelegd in het leerling-dossier en in ons leerlingenvolgsysteem in Magister. Waar nodig bieden we extra ondersteuning. In onderling overleg met ouders en leerling wordt dit vastgesteld in het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP). Deze wordt regelmatig geëvalueerd.

De Zij-instromers

Zij - instromers komen bij ons veelal in de tweede- en derde klas binnen.

Veel leerlingen die instromen komen naar onze school, omdat zij gekozen hebben voor de sector **Zorg en Welzijn**. Andere leerlingen zoeken bij ons een plek omdat zij het niveau van hun vorige school niet aankunnen. Sommige leerlingen stromen in vanuit het Praktijkonderwijs.

De school heeft het schoolwisselaarsconvenant van het Samenwerkingsverband, swv 28.2 ondertekend en houdt zich aan de procedures die voor dit schooljaar afgesproken zijn.

Klachtencommissie

Indien er een klacht is over een schoolzaak dan wordt er als eerste verzocht deze klacht schriftelijk bij de directie in te dienen.

Is de uitkomst of behandeling van de klacht voor ouders en leerling blijvend dan kan de klacht en de uitkomst daarvan ingediend worden bij de klachtencommissie waarbij de school is aangesloten. Er wordt dan een objectief onderzoek ingesteld.

De procedure voor het indienen van een klacht is te vinden op de website van (ZAAM:

http://www.zaam.nl/images/artikelen/categorie/regelingen/U130084Z_Klachtenregeling_ZAAM_120913.pdf)

Privacy

Het Zuiderlicht college hanteert het privacyreglement van ZAAM. Ons leerlingvolgsysteem (Magister) is een systeem met gegradeerde autorisaties wat betreft schrijf- en leesrechten. Bepaalde (zorg gerelateerde) informatie wordt alleen opgenomen in een map waar alleen de zorgcoördinator toegang tot heeft. Ouders hebben inzage in het LVS. Ook hebben ze altijd het recht om inzage van het leerling dossier aan te vragen bij de schoolleiding. Zie ook: privacyreglement

<https://www.zuiderlicht.org/>

Hoofdstuk 3. Ondersteuningsaanbod

3.1 Visie op leerlingbegeleiding en leerlingenzorg

Aan de leerlingenbegeleiding en de leerlingenzorg zorg wordt veel aandacht en tijd besteed. Dit wil zeggen dat alle teamleden met de begeleiding en de zorg voor leerlingen te maken hebben en daar verantwoordelijkheden in hebben

Dat betekent dat tijdens elke les, bij elk vak en bij elke docent maar ook in de gang en bij buitenschoolse activiteiten aandacht is voor de behoefte van leerlingen op cognitief, sociaal-emotioneel, creatief en fysiek gebied. Op het Zuiderlicht college werken we aan:

- De competentie: Het versterken van zelfvertrouwen van alle leerlingen
- De relatie: Het creëren van een leeromgeving waarin alle leerlingen zich veilig en aanvaard voelen
- De autonomie: Het bij alle leerlingen bevorderen van zelfstandigheid en het nemen van verantwoordelijkheid
- Vaardigheden: Het bevorderen van actief en zelfstandig leren
- Omgaan met verschillen: Het geven van onderwijs, zorg op maat, diversiteit en zijn we een LHBTIQ + vriendelijke school.

Ons streven is om door middel van uiteenlopende didactische werkvormen alle leerlingen actief aan het onderwijsleerproces te laten deelnemen.

De leerlingenbegeleiding vindt zoveel mogelijk geïntegreerd plaats. Dat wil zeggen dat wij vinden dat de begeleiding van de leerlingen zoveel mogelijk moet plaatsvinden tijdens het primaire proces, dus in de klas. De extra ondersteuning en begeleiding bij de vakken Nederlands, Engels en Rekenen, vindt in de onderbouw en bovenbouw plaats. De leerlingen die van de extra kw (keuzewerktijd) uren gebruik maken zitten per vak, waar extra begeleiding nodig is, bij elkaar. De ondersteuning wordt door de vakdocenten gegeven en zij worden hierbij ondersteund door de onderwijsassistenten. De kw uren worden in het lesrooster meegenomen.

In schooljaar 2016/ 2017 zijn we gestart met het aanbieden van **SOVA lessen**. Deze lessen worden aan alle klassen gegeven door een expert. Met als doel dat de leerlingen sociaal vaardiger en weerbaarder worden en weten hoe ze het beste kunnen reageren in moeilijke situaties. Naast de SOVA lessen wordt er elk jaar workshops tegen pesten/ cyberpesten aangeboden aan de leerlingen. Deze workshop komt ook aan bod tijdens een ouderavond.

Studievaardigheden: Het hele team werkt met taalgericht vakonderwijs(TVO), vanwege de taalachterstand van de leerlingen. De TVO - coaches van school begeleiden de docenten hierbij. Vanaf schooljaar 2013/2014 krijgen alle leerlingen rekenonderwijs en zijn wij gestart om met alle docenten van het team het rekenonderwijs neer te zetten.

In de onderbouw proberen we meer samenhang tussen de vakken te verzorgen door met leergebieden te werken. In de onderbouw bieden we de leergebieden mens & natuur, mens & techniek en mens & maatschappij aan. Vanaf schooljaar 2017/2018 behoort het leergebied kunst & cultuur tot de mogelijkheden.

In de bovenbouw werken de leerlingen met 4 verschillende keuzevakken. De keuzevakken zijn: Assisteren in de gezondheidszorg, Wonen en huishouden, De bijzondere keuken, Voorkomen van ongevallen en EHBO, Ondersteunen bij sport en bewegingsactiviteiten, Huidverzorging, Recreatie en DAZA (dans-, acteer, en zangactiviteiten)

Leerlingbegeleiding

Op het Zuiderlicht College bestaat een uitgebreid begeleidingssysteem voor leerlingen. In dit systeem, waarin de leerling op meerdere gebieden (cognitief, fysiek, sociaal/emotioneel en creatief) (zie ook, <http://www.wholechildeducation.org>) centraal wordt gesteld, maken wij, zoals gezegd, een onderscheid tussen begeleiding en zorg.

De begeleiding wordt in eerste instantie verzorgd door de mentor. Elke klas heeft een mentor die naast zijn/haar vak lessen ook de mentorlessen verzorgt.

Tijdens deze wekelijkse mentor les wordt vooral aandacht besteed aan algemene studievvaardigheden (leren leren), sociale vaardigheden (leren ontwikkelen) en studie- en keuzebegeleiding (leren kiezen).

Vanzelfsprekend bespreekt de mentor ook alle lopende zaken in de klas.

De mentor is ook het eerste aanspreekpunt voor leerlingen en hun ouders/verzorgers.

Samenwerking is erg belangrijk. Ouders/verzorgers en school dragen samen zorg voor de opvoeding en begeleiding van de leerlingen. De mentor heeft een ondersteunende rol in de schoolsituatie, de ouder in de thuissituatie.

Wanneer het onderwijsleerproces door interne- of externe omstandigheden dreigt te stagneren, wordt gekeken welke vorm van begeleiding ingezet kan worden . Dit wordt besproken in het intern zorgoverleg. De mentor overlegt met de ouders en de leerling over een eventuele aanmelding in de leerling ondersteuning / zorg .

Bestaande begeleidingsvormen zijn:

Leerlingbegeleiding : ondersteuning bij leren

- Onderbouw- en bovenbouwteam: door mentoren, docenten, zorgcoördinator en leerjaarcoördinatoren
- Extra begeleiding in Nederlands, Engels en Rekenen in de onderbouw: geïntegreerd in het klasverband met ondersteuning van de onderwijsassistenten
- Afnemen van de CITO om te zien waar we leerlingen extra op moeten ondersteunen.
- Extra ondersteuning door de aanwezigheid van onderwijsassistenten in de leergebieden
- Examentraining/ Digitrainer
- Mentorgesprekken
- Keuze werktijd uren
- Time Out Kaart
- OPP
- Dyslexie coach
- Rekenspecialist

Leerlingbegeleiding: ondersteuning bij ontwikkelen

- SOVA lessen in de onderbouw
- In alle vak lessen aandacht voor de sociaal emotionele vorming van leerlingen door de docenten
- Pestworkshops in alle leerjaren door Bureau Horizon
- Faalangstreductietraining voor kleine groepen
- Mentorgesprekken
- Liefde is lessen
- Klassenobservaties door de begeleider passend onderwijs van Altra
- OKA (ouder kind adviseur op school) die de leerlingen en ouders kan begeleiden bij meervoudige problematiek.
- Orthopedagoog consult

- OPP
- Vertrouwensdocent
- Jongerenwerk
- Jeugdverpleegkundige (OKT. Ouder en kind team)
- Jeugdarts (OKT)
- Trajectklas'

Leerlingbegeleiding: ondersteuning bij het kiezen

- In 2^e en 4^e klas extra inzet, i.v.m. in de 2^e klas de sectorkeuze en in de 4^e klas de keuze voor een MBO.
- Het PSO- programma voor het 2^e leerjaar.
- Maatschappelijke stage in het 2^e leerjaar

Leerlingen ondersteuning

Het uitgangspunt van de school is dat de meeste zorg voor de leerlingen in de **eerste lijnzorg** wordt aangepakt. Dit doen we onder andere door voor de leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte een OPP op te stellen. Samen met de ouders en leerling worden dan de doelen, waar er met elkaar aan gewerkt wordt, opgesteld en geëvalueerd. (zie OPP in bijlage). In sommige gevallen komt het voor dat de eerste lijn zorg niet voldoende resultaat biedt om het onderwijsleerproces op peil te houden. In overleg met ouders kan de leerling naar de leerlingondersteuning (zorg) worden doorverwezen. De mentor bespreekt het doel hiervan met de leerjaar coördinator. Hij/zij brengt dit in tijdens het intern zorgoverleg. Bij dit overleg zijn de teamleider, leerjaarcoördinator en zorgcoördinator aanwezig. Vanuit dit overleg wordt een advies geformuleerd voor de mentor en leerling. Dit kan een aanmelding voor de leerling ondersteuning/zorg of schoolarts zijn. Indien het een aanmelding betreft voor de jeugdarts stuurt de mentor een aanmeldformulier GGD naar de zorgcoördinator. Leerlingen kunnen na overleg verwezen worden naar één of meer vormen van ondersteuning binnen de school. Uiteraard wordt dit eerst besproken met de ouders.

Bestaande vormen van zorg zijn onder andere:

- consult schoolarts/-verpleegkundige;
- gesprekken met de leerplichtambtenaar;
- begeleiding door de ouder-kindadviseur
- faalangstreductietraining;
- consult orthopedagoog
- Vertrouwensdocent
- ELANCE
- Jongerenwerk

Het ontwikkelingsperspectiefplan

Op het Zuiderlicht college krijgen leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte een OPP (ontwikkelingsperspectiefplan) . (zie ook, bijlage planmatig handelen)

Door middel van het opstellen van een OPP voor leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte wil de school samen met de ouders en de leerlingen zelf, bouwen aan maatwerk voor die leerlingen die dat nodig hebben om hun diploma te behalen. Niet zozeer de problematiek van de leerling staat centraal, als wel diens onderwijs- en opvoedingsbehoeften. In samenwerking met de leerling zelf, de mentor, het team van leerkrachten en de ouders/verzorgers werken we met doelen. Middels het OPP werkt men zo transparant en constructief samen. In het OPP wordt de ondersteuning die we bieden nauwkeurig en op maat geëxpliciteerd: positieve aspecten zijn belangrijke aanknopingspunten, de werkwijze is transparant en de resultaten worden systematisch geëvalueerd en de werkwijze wordt bijgesteld wanneer dat nodig blijkt. Het OPP hebben we zo toekomstgericht en hoopvol opgesteld (zie bijlage13). De mentor stelt het OPP op en bespreekt deze met de leerling en diens ouders. Voor leerlingen die extra ondersteuning naast de basisondersteuning nodig hebben, wordt het opstellen en bespreken van het OPP in samenwerking met de orthopedagoog of de zorgcoördinator gedaan.

Leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte

De coördinatie van leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte wordt gedaan door de zorgcoördinator. De coördinatie bestaat uit: het onderzoeken welke ondersteuningsbehoefte de leerling nodig heeft. Daarna de begeleiding die we kunnen bieden hierop aanpassen. Indien nodig wordt de leerling naar een externe partij doorverwezen. De ondersteuning die door de zorgcoördinator wordt ingezet, neemt de mentor evt. in samenwerking met de zorgcoördinator of orthopedagoog op in het OPP. De zorgcoördinator heeft contacten met ouders, externe (hulpverlening), begeleider passend onderwijs. Doel, aanpak en evaluatie wordt zo nodig afgestemd. Wanneer leerlingen behoefte hebben aan individuele gesprekken dan kunnen de leerlingen in overleg met ouders doorverwezen worden naar de OKA, ELANCE, of coaching gesprekken van het Jongerenwerk. Ouders kunnen de leerling ook zelf bij deze partijen aanmelden.

Leerlingen met een Dyslexie of Dyscalculie verklaring

Dyslexie en dyscalculie zijn leerstoornissen die reeds in het basisonderwijs gesignaleerd zijn en pas na diagnostisch onderzoek vastgesteld worden. Eenmaal in het voortgezet onderwijs zijn deze moeilijkheden lastig (meer) te onderscheiden van de algehele leerproblematiek van een leerling en van inadequate didactiek in het verleden/faalervaringen van de leerling.

Om die reden laten we op het Zuiderlichtcollege geen aanvullend individueel diagnostisch onderzoekstraject meer starten, maar zetten we in op alle taal- en/of rekenzwakke leerlingen binnen de school. De leerlingen die met een verklaring instromen worden op verzoek van ouders en mentor opgeroepen door de dyslexie coach. De dyslexie coach zal altijd nagaan of de verklaring opgesteld werd door een erkende specialist. Als dat niet het geval is, dan stelt de dyslexie coach de mentor en ouders op de hoogte.

Bij een ongeldige verklaring mag de school geen compenserende en dispenserende maatregelen treffen die de leerling recht geven op aanpassingen in de PTA's en het eindexamenreglement. Wel moet in die gevallen onderzocht worden of en hoe we de leerling extra kunnen ondersteunen binnen de reguliere onderwijsmiddelen. Gewoonlijk zal voor deze leerlingen een ontwikkelingsperspectiefplan opgesteld worden met speciale aandacht voor de achterstanden op het gebied van rekenen en/of taal.

In geval van een geldige verklaring:

De dyslexie coach stelt samen met de leerling een individuele zorgpas op maat op. Deze pas moet de leerling altijd bij zich hebben zodat zij deze aan de leerkrachten kunnen laten zien wanneer dat nodig is. Omdat elke leerling met dyslexie of dyscalculie weer anders is en ook op verschillende leeftijden weer andere ondersteuningsbehoeften heeft, is deze pas op de maat van de individuele leerling toegesneden.

Op de zorgpas staan altijd drie zaken vermeld:

1. Rechten: waar heeft deze leerling recht op? Wat werkt voor deze leerling? Wat heeft deze leerling nodig en wat mag hij/zij verwachten?
2. Plichten: wat moet deze leerling doen om de beperkingen vanuit de dyslexie/dyscalculie het hoofd te bieden? Waar moet hij/zij extra aandacht aan besteden? Hoe kan deze leerling voor zichzelf opkomen?
3. Advies en richtlijnen voor docenten: wat kunnen docenten doen om in hun lessen en manier van toetsen tegemoet te komen aan de ondersteuningsbehoefte van deze leerling.

Om tegemoet te kunnen komen aan de ondersteuningsbehoeften van leerlingen met dyslexie of dyscalculie beschikt de school over een aantal extra hulpmiddelen.

Voorbeelden hiervan zijn koptelefoons die leerlingen mogen gebruiken om geluiden van buitenaf te dempen. Dit verhoogt de mogelijkheid zich goed te concentreren.

Ook hebben we de mogelijkheid om leerlingen vergrotingen aan te bieden, met spraaksynthese te laten werken of opzoekboekjes voor rekenen samen te stellen.

In alle gevallen behoren steunlessen tot de mogelijkheden, evenals tijdsverlenging bij toetsen.

Voor alle leerlingen met dyslexie of dyscalculie is samenwerking met ouders onontbeerlijk.

Leerlingen met deze leerproblemen moeten er nu eenmaal hard voor werken: zij hebben van thuis ondersteuning en hulp nodig. Leerlingen met deze moeilijkheden zijn vaak onzeker geworden in het basisonderwijs. We zien ze bij hun start op het Zuiderlicht college regelmatig opveren omdat ze weer succeservaringen opdoen. Toch blijven deze leerlingen voor bijzondere uitdagingen gesteld worden. De cognitieve en persoonlijke ontwikkeling van de leerling zal daarom met enige regelmaat met ouders besproken worden, veelal in de evaluaties van de ontwikkelingsperspectiefplannen. Wanneer nodig zal de mentor op basis van deze evaluaties om consult en/of bijstelling van de zorgpas vragen.

3.2 Eerstelijnsbegeleiding

Mentoren

In onze systematiek van leerlingenbegeleiding speelt de mentor een centrale rol in het begeleiden van individuele leerlingen en van de klas. De mentor is de centrale persoon in de eerstelijnsbegeleiding. De mentor heeft het overzicht van de leerresultaten van de leerlingen uit de klas. De mentor speelt een belangrijke rol in de leerlingenbespreking en de rapportenvergaderingen waarin de leerlingen besproken worden. De begeleiding richt zich naast het leren leren ook op leren ontwikkelen en leren kiezen. De mentor is ook op de hoogte van de achtergrond van de leerling op al deze drie gebieden. De mentor is voor leerlingen en ouders het eerste aanspreekpunt. In voorkomende noodzakelijke gevallen overlegt de mentor met ouders en leerling over de leerling (waarbij het doel, aanpak, afspraken en evaluatie centraal staan). Als de mentor benaderd wordt door collega's over eventuele problemen met een leerling of via Magister en andere collega's op de hoogte wordt gesteld van "zorgelijke signalen", kunnen deze besproken worden in het IZO en/of de leerlingbespreking.

De mentor houdt alle informatie over de leerlingen bij in het leerlingvolgsysteem "Magister". Dit is, naast de warme overdracht, een belangrijk instrument bij de overdracht naar een nieuwe mentor.

Leerlingbespreking

De leerlingbespreking wordt via het model van HGW (zie figuur 1) opgesteld en in Magister verwerkt. Hierin wordt gestreefd naar de onderstaande doelen:

- Effectiever vergaderen
- Voorbereiding van de mentor -> analyse en hulpvraag helder
- Hulpvraag
- Cyclus
- Evaluatie
- Via magister richting team

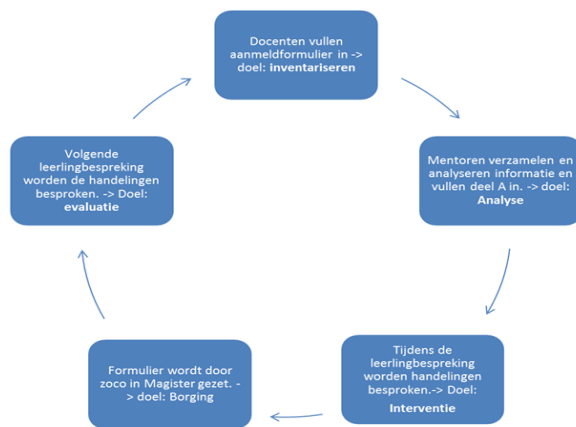

Fig.1 : Model leerlingbespreking volgens HGW

3.3 Tweedelijnsbegeleiding

De **zorgcoördinator**, is verantwoordelijk voor de organisatie en inrichting van de zorgactiviteiten. Leerlingen worden via de vakdocent naar de mentor doorverwezen, die vervolgens doorverwijst naar de leerjaar coördinator. De leerjaar coördinator bespreekt de hulpvraag in het intern zorg overleg. Indien nodig kan de mentor ook direct een leerling aanmelden bij de zorgcoördinator. Vervolgens registreert en koppelt de zorgcoördinator handelingsadviezen terug aan de leerling, ouders, mentor en eventueel andere betrokkenen uit de eerste lijn zorg. Daarnaast is de zorgcoördinator verantwoordelijk voor doorgeleiding naar de derde lijn zorg. Verdere werkzaamheden van de zorgcoördinator (zie ook) bijlage functie omschrijving zorgcoördinator)

De **decaan** coördineert activiteiten met betrekking tot het keuzeproces overgang naar het MBO en de loopbaanbegeleiding. Activiteiten op het gebied van loopbaanoriëntatie- en begeleiding wordt door de decaan voorbereid. De mentoren en docenten van de school voeren het LOB-programma uit. De medewerkers decanaat inventariseren actuele informatie voor het gehele LOB traject. Het betreft hier praktische sector oriëntatie, stagebegeleiding, verder ontwikkelen van een doorlopende leerling loopbaanleren, verandering van schoolkeuze en keuze voor vervolgonpleiding.

De decaan heeft jaarlijks intern overleg met de zorgcoördinator om doorstromers naar het MBO zo goed mogelijk aan het MBO over te dragen. Daarnaast worden de afstromers besproken, zo nodig in samenspraak met de Leerplicht ambtenaar. Met als doel naar een andere passende plek te begeleiden.

De **vertrouwenspersoon** is het aanspreekpunt op school voor meldingen en klachten op het gebied van seksuele intimidatie en ander machtsmisbruik. Als blijkt dat de vertrouwenspersoon onvoldoende hulp kan bieden, dan verwijst zij de klager door naar een externe vertrouwenspersoon of naar de Klachtencommissie.

Werkzaamheden interne vertrouwenspersoon

- Aanspreekpunt / adviserende rol voor meldingen en klachten op het gebied van seksuele intimidatie of ander machtsmisbruik
- Houdt (geanonimiseerd) contact met schoolleiding
- Is verplicht strafbare feiten te melden

De **leerjaarcoördinator** is verantwoordelijk voor de leerlingen in zijn leerjaar. Wanneer een leerling, mentor of ouder aangeeft dat een leerling extra steun nodig heeft dat kan de leerjaar coördinator de zorgprocedure in werking stellen.

Werkzaamheden leerjaarcoördinator betreffende de zorg:

- Zorgwekkende signalen leerlingen doorverwijzen volgens zorgprocedure
- Onderhoudt contact met mentoren, ouders en leerling,
- Participeert in de interne zorgbreedte en managementteam
- Aansturen op handelingsgericht werken in de eerste lijn.
- De leerjaarcoördinator zit de leerlingenbespreking voor aan de hand van een registratieformulier ten behoeve van het leerlingvolgsysteem. Hierbij staan de doelen, aanpak en evaluatie met betrekking tot de ondersteuningsbehoefte van de leerling centraal.

De **orthopedagoog** werkt nauw samen met de zorgcoördinator en de mentoren bij het opstellen en implementeren van het ontwikkelingsperspectief. Voert (ze)coachende gesprekken met individuele leerlingen. Daarnaast begeleidt ze de leerlingen in **de trajectklas** waarbij ze nauw contact onderhoudt met de leerling, ouders en mentor.

De **veiligheidscoördinator** is verantwoordelijk voor veiligheidszaken in de school. Zaken betreffende veiligheid van leerlingen en personeel worden door hem opgepakt. Hij coördineert de handhaving van de veiligheid in de school. Regulier overlegt de veiligheidscoördinator met de schoolleiding over de gang van zaken. Samen met de zorg coördinator vindt er regelmatig overleg plaats bij incidenten. Gezamenlijk wordt er dan gekeken welke begeleiding/ zorg passend is. Vervolgens wordt de uitkomsten van dit overleg ook meegenomen in de interne zorgbreedte. Indien nodig brengt de zorgcoördinator het incident ook in tijdens het ZAT overleg. Extern vindt overleg met de buurtregisseur plaats. De veiligheidscoördinator neemt deel aan het overleg van veiligheidscoördinatoren.

De **verzuimcoördinator** is verantwoordelijk voor het registreren van het verzuim. Dit staat beschreven in het verzuimprotocol op onze site. (<https://www.zuiderlicht.org/>)

Interne zorgbreedte

Om de twee weken is er een zorgbreedte vergadering onderbouw en een zorgbreedte vergadering bovenbouw. In deze vergadering zijn de zorgcoördinator en de leerjaarcoördinator aanwezig. Leerlingen worden besproken als er zorgen om hen zijn die door de mentoren alleen niet geholpen kunnen worden. Vervolgens bespreekt de mentor deze zorgen eerst met de leerjaarcoördinator. Wanneer de leerjaarcoördinator deze zorgen deelt overlegt hij de met de zorgcoördinator. De zorgcoördinator maakt een plan van aanpak en deelt deze in het overleg. Vervolgens koppelt de leerjaarcoördinator het plan van aanpak terug aan de mentor. De notulen van dit overleg wordt bijgehouden in het leerlingvolgsysteem Magister.

Trainingen

Faalangst training; in kleine groepen worden faalangsttraining aangeboden. Deze vinden voornamelijk in de onderbouw plaats. Soms komt het voor dat er ook een training gegeven wordt in de bovenbouw. Mentoren geven de leerlingen op bij de trainer. Zij registreert de voortgang in het Magister. De training is bedoeld voor leerlingen die angst ervaren tijdens het maken van toetsen, het geven van presentaties of bijvoorbeeld tijdens sociale situaties. Tijdens de training worden er oefeningen gedaan waarbij het zelfvertrouwen van de leerlingen wordt vergroot.

3.4 Derdelijnsbegeleiding

Ouder- kind adviseur

De Ouder-kind adviseur ondersteunt ouders en leerlingen bij opvoed - en opgroevragen. Hij werkt gezinsgericht en kan afspraken maken op school, thuis of in een Ouder kind centrum. Wanneer ouders toestemming geven zorgt de Ouder- kind adviseur voor een terugkoppeling aan school over hulptrajecten. Daardoor kan de school(kan) bepalen wat hier de eventuele gevolgen van kunnen zijn voor het onderwijsprogramma.

De Ouder-kind adviseur maakt deel uit van een Ouder-kind team waarin verschillende expertises aanwezig zijn m.b.t. verstandelijke beperkingen en (geestelijke) gezondheidszorg. In dit team zijn de Ouder-kind adviseur , jeugd arts, jeugd verpleegkundige en psychologen vertegenwoordigd. Indien nodig schakelt de Ouder- kind adviseur in overleg met de ouders specialistische hulp in. Daarnaast participeert de Ouder- kind adviseur in de interne zorgstructuur van de school, werk nauw samen met de zorgcoördinator en neemt deel aan het ZAT.

Zie ook: www.oktamsterdam.nl

Jeugdarts GGD

De aan de school verbonden jeugdarts van de GGD wordt ingeschakeld bij voorkomende ondersteuningsbehoeften van leerlingen. Ook hij is onderdeel van het Ouder-kind team Het Zuiderlicht College doet mee aan het verzuimproject van de GGD.

De schoolarts is vanwege het verzuimproject*) van de GGD vaak in de school aanwezig en treedt zo nodig in overleg met huisarts en/of andere medisch specialisten op om adequate begeleiding te geven of te organiseren. De schoolarts maakt deel uit van het Zorg Advies Team van de school.

*)Leerlingen kunnen worden opgeroepen wanneer er sprake is van een ziekteverzuim van meer dan 2 weken, 3 verzuimmeldingen binnen 2 maanden of zorgwekkende signalen.

Werkzaamheden schoolarts:

- Participeert in het zorgoverleg

- Roept leerlingen en ouders op bij veelvuldig of zorgelijk ziekteverzuim
- Kan indien nodig verwijzen naar specialisten.

Schoolverpleegkundige GGD

De schoolverpleegkundige neemt jaarlijks in alle eerste en derde klassen een jij en je gezondheid vragenlijst af gericht op het sociaal-emotioneel welbevinden van de leerling in het kader van het Periodiek Geneeskundig Onderzoek. Aan de ouders wordt van te voren toestemming gevraagd. De verpleegkundige heeft een gesprek met iedere leerling, tijdens het gesprek wordt de gezondheid en het welbevinden van de leerling besproken. Eventueel geconstateerde afwijkingen worden aan ouders en leerling gemeld. De GGD gebruikt de resultaten van alle vragenlijsten voor statistische doeleinden. Anonimiteit is hierbij gewaarborgd.

De resultaten van de vragenlijsten worden verzameld en besproken met de school. Met als doel een integrale analyse en aanpak op te stellen.

De school kan aan de hand hiervan een preventief beleid opstellen waardoor problemen zoveel mogelijk in een vroegtijdig stadium herkend kunnen worden.

Daarnaast kan de verpleegkundige op verzoek ook geraadpleegd worden door leerlingen en ouders van de andere leerjaren. Dit betreft vragen op het gebied van psychosociale problematiek. De school (zorgcoördinator) kan in overleg met ouders de schoolverpleegkundige ook preventief inzetten bij beginnend ziekteverzuim. Ook wordt er door de schoolverpleegkundige gemeten en gewogen.

Hierbij adviseert de schoolverpleegkundige ook leerlingen bij overgewicht. En heeft ze een adviserende rol in de gezonde school (zie bijlage 4.13) De schoolverpleegkundige maakt deel uit van het Ouder-kind team.

Leerplichtambtenaar Stadsdeel Zuid

De leerplichtambtenaar wordt door de verzuimcoördinator op de hoogte gebracht wanneer er sprake is van ongeoorloofd verzuim van leerlingen. De school hanteert hierin een strikte procedure om te voorkomen dat leerlingen dreigen uit te vallen.

Zie hiervoor de verzuimaanpak van het Zuiderlicht College 2014/2015. De leerplichtambtenaar maakt deel uit van het Zorg Advies Team van de school.

Werkzaamheden leerplichtambtenaar:

- Geeft uitvoering aan de leerplichtwet betreffende ongeoorloofd verzuim
- Adviseert en ondersteunt de school bij het vinden van passend onderwijs bij schooluitval
- Voert preventieve en sanctionerende gesprekken
- Participeert in onverwachte te laat kom acties op school
- Participeert in het Zorg advies Team
- Leerplicht trekt samen met de schoolarts op in de M@ZI aanpak. Zie ook ziekteverzuimbegeleiding www.ggd.amsterdam.nl

Begeleider passend onderwijs

De school heeft een begeleider passend onderwijs en deze wordt doelgericht ingezet. Het Zuiderlicht college heeft ervoor gekozen om de begeleider passend onderwijs de klassen van de school te laten observeren en zo nodig handelingsadviezen aan de teams te geven. Hiervan profiteren ook de leerlingen. Zij onderhoudt naast contact met de teams ook contact met de zorgcoördinator en de

mentoren. Daarnaast begeleidt ze individueel leerlingen met leren leren en leren plannen en leren organiseren.

Buurtregisseur

De buurtregisseur wordt direct door de school op de hoogte gesteld van incidenten die verband houden met wetsovertredingen zoals diefstal, lichamelijk geweld etc. Indien gewenst, woont de buurtregisseur de vergadering bij van het Zorg Advies Team.

De buurtregisseur heeft op verzoek overleg met de schoolleiding aangaande veiligheidskwesties. Incidenten met leerlingen van de afgelopen periode worden met hem besproken en mogelijke vervolgacties worden uitgezet. Indien nodig wordt aan de hand van het gesprek met de buurtregisseur nieuwe doelen m.b.t. de schoolse vaardigheden opgesteld in het plan van aanpak. Deze worden met leerling en ouders geëvalueerd.

Zorg en Advies Team: ZAT

Aan het overleg van het Zorg Advies Team nemen de interne en externe personen deel die een rol spelen in het begeleidingsproces van leerlingen. De taak van het Zorg Advies Team is het bespreken en verhelderen van gesignaleerde problemen van leerlingen en het adviseren van een geschikt begeleidingstraject. In de praktijk kan dit ook betekenen dat een doorverwijzing plaatsvindt naar externe speciale instanties.

Het ZAT komt eens in de zes schoolweken bij elkaar.

De volgende personen nemen structureel deel aan het overleg onder voorzitterschap van de zorgcoördinator:

- de zorgcoördinator
- de ouder- kind adviseur
- de jeugdarts
- de leerplichtambtenaar
- de directeur van het Zuiderlicht college

(zie ook, bijlage)

Samenwerkingsverband.

Onze school maakt deel uit van het samenwerkingsverband Amsterdam /Diemen. De zorgcoördinator neemt deel aan het zorgcoördinatoren overleg.

Zes maal per jaar overleggen de zorgcoördinatoren van de scholen in Amsterdam Zuid over zaken betreffende de begeleiding en het zorgaanbod in Amsterdam.

Op directieniveau vindt deze uitwisseling ook plaats. Een overzicht van het zorgaanbod en mogelijkheden in de stad is na te lezen op www.swvadam.nl.

Jongerenwerk

Het jongeren werk is twee dagen per week op school aanwezig. Zij organiseren themamiddagen en spelletjes middagen voor onze leerlingen. Daarnaast kunnen onze leerlingen bij hen terecht voor coaching gesprekken en vragen over vrije tijds besteding.

Meer info: <https://zuid.combiweljongeren.nl/>

Externe instanties

Wanneer een leerling langdurig onvoldoende functioneert op het Zuiderlicht college en er onvoldoende positieve groei is waargenomen na inzet van begeleiding in de eerste en tweede lijn kan besloten worden een leerling aan te melden bij een boven schoolse voorziening.

Thuisonderwijs

De school voor zieke kinderen begeleidt kinderen die langdurig ziek zijn met het maken van hun schoolwerk. Doel is het zo geruisloos mogelijk laten verlopen van het leerproces en schoolloopbaan van de leerling. Leerlingen die drie of meer weken niet naar school kunnen komen hebben de mogelijkheid van deze begeleiding.

Onderwijsschakelloket

Het onderwijsschakelloket (OSL) is een boven schools loket t.b.v. het Voortgezet Onderwijs (VO) in Amsterdam. Het OSL plaatst leerlingen die van school verwijderd worden of leerlingen zonder school in het Transferium of in School2Care. Doel van deze plaatsing is een terugkeer in het reguliere VO of doorstroming naar een ROC .

Zie ook: www.osladam.nl

Onderwijsconsulent

Onderwijsconsulenten zijn onafhankelijke deskundigen die adviseren en begeleiden. Ouders/verzorgers en scholen kunnen bij plaatsing-, schorsings-, verwijderings- en bestedingsproblemen van kinderen die geïndiceerd zijn voor speciaal onderwijs, of op regulier onderwijs met leerlinggebonden financiering, en/of kinderen die langdurig thuiszitten, de onderwijsconsulent om advies vragen. www.onderwijsconsulenten.nl

School2care

Wanneer een leerling gebaat is bij langdurige ondersteuning op zowel het gebied van onderwijs als vrijetijd, kan een leerling in overleg met ouders aangemeld worden bij school2care. School2Care is een Amsterdamse onderwijsvoorziening waarbij leerlingen in beginsel van acht tot acht op school verblijven om zo risico op schooluitval te beperken en een positieve impuls te geven aan de dagbesteding en de vrijetijd van de leerling. Zie ook: <http://hoekiesikeenschool.nl/scholen/altra-college-school-2-care-amsterdam/>

Elance

ELANCE Academy is een coaching academie voor meiden en jonge vrouwen. Door middel van verschillende programma's leiden we ze op tot sterke, ambitieuze vrouwen en rolmodellen voor de volgende generatie. Zie ook: <https://www.elanceacademy.nl/>

Bascule VO team

Wanneer er sprake is van behoefte aan diagnostisch onderzoek of intensieve psychologisch of psychiatrische ondersteuning kan een leerling aangemeld worden bij het Bascule VO team. Dit ambulante team van De Bascule komt naar scholen om samen met ouders en leerling te bepalen welke onderzoeken of begeleiding nodig is om een leerling beter te kunnen laten functioneren. Daarna voert De Bascule onderzoek uit en overlegt met ouders en school over de vervolgstappen. De Bascule adviseert daarnaast het team van het Zuiderlicht college over een gewenste aanpak voor de leerling.

Top traject

Het is een exclusief traject / exclusieve plek waarin leerlingen intensief geholpen worden om hun leerloopbaan weer op de rails te krijgen. We zetten meer hulp in, juist vooraan in het traject, voordat een leerling 'te zwaar' wordt.

Zie ook: <https://www.altra.nl/onderwijs/passend-onderwijs/onze-onderwijsvoorzieningen/toptraject/>

Kindermishandeling

Ten aanzien van kindermishandeling wordt het stappenplan vanuit het protocol kindermishandeling en huiselijk geweld gevolgd bij signalen van kindermishandeling in welke vorm dan ook. Zie ook: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2017/01/09/basismodel-meldcode-huiselijk-geweld-en-kindermishandeling>

Het stappenplan bestaat uit de volgende stappen:

Stap 1: Breng signalen in kaart

Stap 2: Vraag advies aan deskundige collega, OKA, aandacht functionaris, of bij JBRA/veilig thuis.

Stap 3: Praat met cliënt, ouder(s) en/of kind

Stap 4: Weeg aard, ernst van en risico op kindermishandeling of huiselijk geweld

Stap 5: Beslis: zelf hulp organiseren of melding doen bij OKA of JBRA/veilig thuis

Na stap 1 dient de inschatting gemaakt te worden of er sprake is van een acuut onveilige situatie. Bij een inschatting van een acuut onveilige situatie dient de politie of de crisisdienst van veilig thuis ingeschakeld te worden.

Zorgmelding Veilig thuis

Wanneer het Zuiderlicht college opmerkt dat herhaaldelijk adviezen aan ouders ten aanzien van de geestelijke of lichamelijke gezondheid van een leerling niet worden opgevolgd en dit een zorgelijke of zelfs bedreigende situatie kan opleveren, zal het Zuiderlicht college dit melden bij Veilig thuis middels een zorgmelding.

De zorgmelding wordt in een gesprek (eventueel telefonisch) aangekondigd bij de ouder(s)/verzorger(s) van een leerling. Ouders hebben het recht om de zorgmelding (in) te lezen (of in te zien.)

De zorgmelding wordt verstuurd aan het centraal aanmeldpunt van Veilig thuis waarna Veilig thuis zal kijken welke stappen genomen dienen te worden. De ondersteuning, opgestart middels een zorgmelding, is in eerste instantie altijd in het vrijwillige kader. In uitzonderlijke gevallen wordt veilig thuis ingeschakeld. Aanmelding gebeurt door de zorgcoördinator in overleg met het management, OKA en de contactfunctionaris kindermishandeling. Hiervoor wordt het standaard formulier zorgmelding van Veilig thuis gebruikt .

Bijlagen

4.1 Planmatig handelen

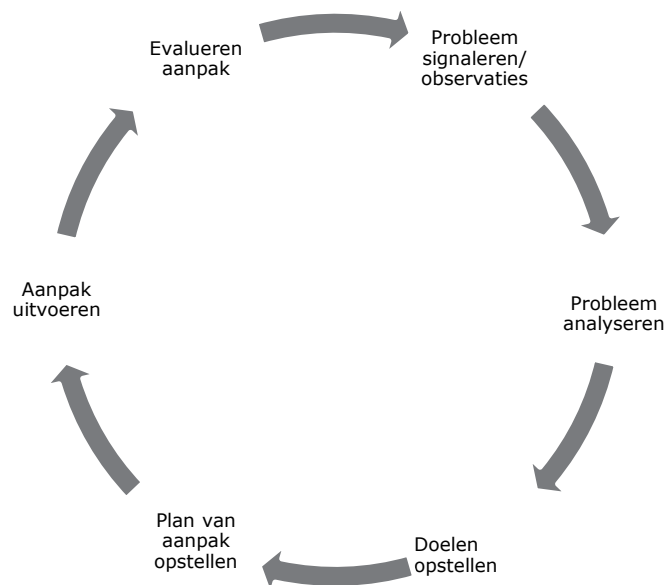
Een model van een zorgstructuur garandeert nog geen goede leerlingbegeleiding. Om te zorgen voor een begeleiding die ook in de praktijk werkt, is naast deskundigheid en voldoende formatie vooral een bepaalde schoolcultuur nodig. Een cultuur waarin iedereen beseft dat bijvoorbeeld, een helder instructieniveau en een sluitend begeleidingsniveau twee kanten van dezelfde medaille zijn. Zorg dient effectief te zijn en efficiënt ingezet te worden. Het is de bedoeling slechts daar waar het echt nodig is hulp te bieden. Daarnaast is het wenselijk alle activiteiten binnen een afgebakende periode plaats te doen vinden en te zorgen voor een meetbare en controleerbare aanpak. Met andere woorden, er moet gestreefd worden naar planmatig handelen.

Welke leerlingen komen in aanmerking voor extra begeleiding en welke leerlingen niet? Aan welke kenmerken moet een leerling voldoen om in aanmerking te komen voor extra begeleiding (of juist niet). Antwoord op die vraag heeft vaak te maken met de (toekomst) verwachting die we van een leerling hebben: kunnen ze de lessen volgen, kunnen ze het niveau aan, zijn ze voldoende gemotiveerd etc. Het is van belang om daar niet een eenzijdig beeld van te hebben (gezien vanuit de school/ouders), maar een balans te vinden tussen het zelfbeeld van de leerling gewogen tegen de reële haalbaarheid. Het is van belang om als school samen met de leerling en ouders te zoeken naar mogelijkheden voor zijn verdere ontwikkeling.

Er zijn binnen de zorgstructuur van het Zuiderlicht College verschillende overlegmomenten om de ontwikkeling van een leerling te bespreken. Tijdens die overlegmomenten wordt bekeken in hoeverre een leerling voldoet aan de verwachtingen die we hebben en in hoeverre de leerling voldoende profiteert van het aanbod. Een signaal waaruit blijkt dat een leerling niet “mee kan komen” is aanleiding om een leerling in te brengen bij een overleg en deze te bespreken.

Binnen de zorgstructuur van Zuiderlicht College gaan wij werken volgens het model “cyclus van planmatig handelen”. De cyclus wordt op elk niveau, bij elke overlegmoment doorlopen. Daarbij staat de zorg rond de leerling centraal. Afspraken over hoe te handelen begint altijd met een **signaal**. Er is een signaal dat de leerling zich niet ontwikkelt volgens verwachting; er is een leerprobleem, gedragsprobleem, sociaal emotioneel probleem, sprake van demotivatie etc.

Cyclus van planmatig handelen in theorie

Figuur 3: Cyclus van planmatig handelen

Wat zijn de stappen van planmatig handelen?

- 1) Probleem signaleren
- 2) Probleem analyseren
- 3) Doelen opstellen
- 4) Ontwikkelingsperspectief opstellen
- 5) Ontwikkelingsperspectief uitvoeren
- 6) Evalueren, afronden of bijstellen en overdracht

1 Hoe signaleer je een probleem?

- Leerling valt op door gedrag en of leerprestaties
- Signaleren door docent, mentor, ouders leerling, vanuit het dossier of anders
- Omschrijf gedrag in waarneembaar gedrag
- Inventariseer wat er aan gegevens is en wat er al gedaan is

2 Hoe analyseer je het probleem?

- Zijn er genoeg gegevens bekend?
- N.a.v. het PO dossier wat ging er goed en welke aanpak past het best bij de leerling.
- Moet er nog nader onderzoek plaatsvinden?
- Welke factoren belemmeren, compenseren of bevorderen?

3 Hoe stel je de doelen op?

- Bepaal specifiek wat je wilt veranderen aan de hand van de schoolse vaardigheden.
- Beschrijf dit in meetbare termen
- Formuleer het maximale en haalbare doel
- Het moet uitvoerbaar zijn
- Het moet tijdsgebonden zijn

4 Hoe stel je een ontwikkelingsperspectief op?

- Ontwikkelingsperspectief (zie bijlage..)
- Beschrijven wat door wie, hoe, waar en wanneer het plan wordt uitgevoerd

5 Hoe wordt het ontwikkelingsperspectief uitgevoerd?

- Binnen de grenzen van de school
- De Mentor is de spil deze heeft de regie met leerling over de doelen en evalueert ze met de ouders indien nodig ondersteunt de zorgcoördinator de mentor
- Heeft betrekking op een korte periode
- Beschrijving van het verloop van de begeleiding

6 Hoe wordt er geëvalueerd en overgedragen?

- Is het beoogde doel bereikt?
- Zo niet dan wordt het ontwikkelingsperspectief bijgesteld
- Waar wordt het ontwikkelingsperspectief geëvalueerd?
- Bij afsluiting zorg voor overdracht van gegevens

Voor wat voor soort doelen wordt een ontwikkelingsperspectief opgesteld?

- Didactische doelen
- Doelen op het gebied van sociale vaardigheden
- Doelen op basis van communicatieve vaardigheden zie ook bijlage schoolse vaardigheden

Wat zijn de voorwaarden bij het werken met ?

- signaleringsprocedure
- registratiesysteem
- leerlingbespreking
- overlegprocedures
- interne zorgstructuur
- heldere leerlijnen
- professionele cultuur in het team
- voldoende tijd en ruimte

4.2 Procedures ZAT

Informatie ZorgAdviesTeam (ZAT)

Het ZAT is een multi-disciplinair netwerk van ketenpartners dat zich bezighoudt met de onderwijs/zorgvragen van de school. Daarbij richt het ZAT zich op individueel, groeps- als beleidsniveau. Het ZAT kan als casus- maar ook als netwerkoverleg fungeren.

Inleiding: invoering Passend Onderwijs 2012

Centraal bij de invoering van Passend Onderwijs staat de zogenaamde zorgplicht. Scholen en hun besturen krijgen de verantwoordelijkheid om voor alle leerlingen (ongeacht hun beperking) een passend onderwijsaanbod te realiseren. Een school die dit aanbod niet (volledig) zelf kan verzorgen, moet dit in overleg met andere scholen/besturen realiseren. Samenwerking is onderdeel van de zorgplicht. De positie van ouders wordt versterkt, zowel individueel als collectief.

Het speelveld Passend Onderwijs wordt begrensd door drie op stapel staande wetgevingen:

- Passend Onderwijs,
- Zios, (Zorg in en om de School)
- CJG, in Amsterdam Ouder Kind Centra (OKC) genoemd.

Besturenraden hebben zich ten doel gesteld handvatten t.b.v. de uitvoering van het 'Referentiekader Passend Onderwijs' te presenteren.

Het Referentiekader bevat tien thema's, waarvan het komend jaar het meest van belang lijkt de beschrijving van de zorgprofielen en de vernieuwde handelingsgerichte indicatiestelling. Voorts hebben de schoolbesturen Amsterdam tijdens een mini-conferentie Passend Onderwijs het thema 'Toekomstige Vo-zorgstructuur en de rol van het Zat' de hoogste prioriteit gegeven.

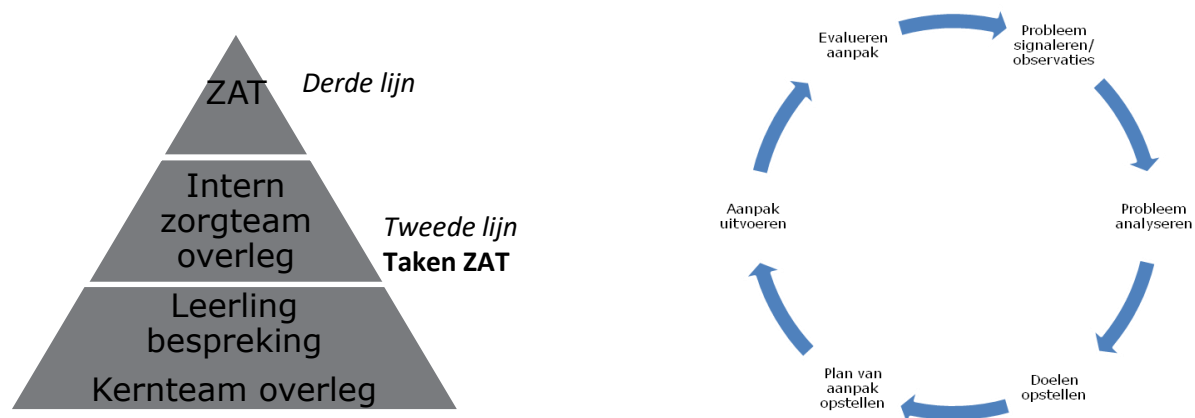
Het ZAT en de doorlopende zorglijn

Signalen en zorgen over de leerling worden binnen de school vertaald in een onderwijszorg behoefte. Wat is nodig om de leerling binnen het onderwijs en/of in zijn/haar ontwikkeling goed te laten slagen?

Scholen werken het meest effectief vanuit de methode van handelingsgericht werken. Bij handelingsgericht werken worden vanuit de hulpvraag doelen voor de leerling opgesteld en wordt een plan van aanpak (handelingsplan) opgesteld. Binnen de eerste lijn gebeurt dit meestal door de mentor of in het kernteamoverleg of de leerlingbespreking. Vragen die binnen het team niet kunnen worden opgelost worden overgedragen naar de 2^e lijn. Het intern zorgteamoverleg formuleert dan een passende aanpak op schoolniveau. Indien deze aanpak ook ontoereikend blijkt wordt het ZAT in de derde lijn benut.

Hierbij kan de hulpvraag samen met ketenpartners worden geanalyseerd en er wordt een afgestemd plan van aanpak opgesteld. Dit kan zo nodig integraal en ten behoeve van meerdere indicaties. Een plan op leerling niveau kan worden verbreed naar gezinsaanpak.

Het ZAT wordt ingezet binnen de doorlopende zorglijn als de eerste en tweede lijn binnen school ontoereikend zijn. Per school is het verschillend hoe deze lijn in de praktijk verloopt. Dit is o.a. afhankelijk van schoolgrootte, het type leerling en het zorgteam.

- Advies en consultatie: versterking handelingsgerichtheid in de school
- Screening en vraagverheldering
- Aanvullend onderzoek/diagnostiek
- Licht ambulante hulp bieden
- (Versnelde) indicatiestelling (SO, Jeugdzorg, GGZ), vaststellen benodigde integrale aanpak
- Toeleiding naar lokale voorzieningen, bovenschoolse zorgvoorzieningen
- Voorbereiden van onderwijs/zorgprogramma's
- Afstemming van zorg
- Doorverwijzing naar OSL t.b.v. speciaal onderwijs, Transferium
- Doorverwijzing STOP
- Doorverwijzing naar lokale hulp en jeugdzorg
- Beleidsvoorbereiding, signaalfunctie naar SWV

Deelnemers

Functie	Kerntaak	domein	Toeleiding naar
<i>Standaard</i>			
Zorgcoördinator	▪ Coördineren doorgaande zorgroute	Onderwijs & Zorg	ZAT
Leerplichtambtenaar	▪ Handhaving leerplichtwet (terugdringen verzuim)	Onderwijs	Justitieel kader
Jeugdarts / verpleegkundige	▪ Screening medisch sociaal welzijn	Jeugd(geestelijke) gezondheidszorg	GGZ
OKA	▪ Leerling en ouderbegeleiding	Opvoeding	Lokale veld
Directeur	eindverantwoordelijke	Onderwijs	Zat

Voor een uitgebreide algemene taakbeschrijving per deelnemer: www.zat.nl

De taakbeschrijving toegespitst op de Amsterdamse situatie staat binnenkort op de vernieuwde website van het Samenwerkingsverband Amsterdam: www.swvadam.nl

Ouderbetrokkenheid

Ouders worden door de school gezien als partners in de zorg en als grootste experts t.a.v. hun zoon/dochter. In een zo vroeg mogelijk stadium moeten ouders worden betrokken bij de begeleiding.

Binnen de eerste lijn ligt deze taak veelal bij de mentor die de ouders informeert en in gesprek met hen gaat over de hulp- en ondersteuningsbehoefte van hun kind en mogelijke oplossingen.

Indien wordt opgeschaald naar de derde lijn (het ZAT) moeten ouders een toestemmingsformulier voor aanmelding bij het ZAT ondertekenen.

Besprekingsmogelijkheden ZAT

Er zijn 4 niveaus waarop een leerling in het ZAT kan worden besproken:

1. Ondubbelzinnige toestemming: schriftelijk, ouders weten reden, zijn geïnformeerd
Consequentie: leerlingen kunnen open worden besproken, alle informatie kan worden gedeeld
2. Instemming: ouders zijn geïnformeerd
Consequentie: alleen dat informatie kan worden gedeeld
3. Anoniem: ouders geven geen toestemming.
Consequentie: informatie kan niet worden gedeeld.

4.3 Toestemming ZAT

Toestemmingsformulier

Ondergetekende(n), ouder(s), verzorger(s) van

- zijn op de hoogte van de aanmeldingsreden of de inhoud van het aanmeldingsformulier;
- hebben informatie over het zorg en advies team (ZAT) ontvangen, met informatie over ZAT-deelnemers

Verder geven zij toestemming:

- aan de school tot aanmelding van zoon/dochter bij het zorg- en adviesteam; voor bespreking van de vraag in het ZAT
- tot het desgewenst opvragen en uitwisselen van gegevens bij de instanties en deskundigen in het ZAT;
- tot het desgewenst informeren van deze instanties en deskundigen over de uitkomsten van het ZAT-overleg;

De school bespreekt de inhoud met u als ouders/verzorgers. Het verslag wordt toegevoegd aan het dossier van uw kind.

Naam ouder/verzorger:

Handtekening:

Handtekening leerling indien 16 jaar of ouder:

Naam school:

Plaats:

Datum:

Evt toelichting:

4.4 Zorgcoördinator

De werkzaamheden van de zorgcoördinator zijn:

- Bijhouden en besteding van de gelden passend onderwijs i.s.m. de directeur.
- Medeverantwortelijk voor de aanname van nieuwe leerlingen met een (extra) ondersteuningsbehoefte i.s.m. leerjaarcoördinatoren en teamleiders van het betreffende leerjaar) van de leerlingen.
- Bewaakt de interne en externe ondersteuning.
- Begeleidt samen met de leerjaarcoördinatoren en teamleiders leerlingen die (moeten) uitstromen naar regulier of speciaal onderwijs.
- Verzorgt de aanmelding van leerlingen bij het Onderwijs Schakel Loket van het Samenwerkingsverband Amsterdam en draagt zorg voor de terugkoppeling van informatie/aanbevelingen/conclusies van het Onderwijs Schakel Loket.
- Kan zo nodig adviseren bij het opstellen van een OPP.
- Draagt zorg in samenwerking met de orthopedagoog voor het beheer van het OPP en informatie over leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte.
- Is ook voor ouders als contactpersoon beschikbaar op het gebied van (extra) ondersteuning.
- Bemiddelt tussen ouders/leerlingen/docenten bij problemen.
- Is de voorzitter van het ZAT en stelt agenda op. Onderhoudt hiervoor contacten met externe partijen die deelnemers aan het ZAT leveren. Evalueren van de bijdragen van de leden van het ZAT; Stelt een jaarplanning op voor de bijeenkomsten van het ZAT.
- Jaarlijkse update van het interne school ondersteuningsprofiel SOP. Evalueren van de ondersteuningsstructuur in het algemeen. Beschrijven van de ondersteuningsstructuur. Evalueren van het functioneren van het ondersteuningsteam;
- Deelnemer aan de overkoepelende overleggen Amsterdam Zuid.
- Bijwonen congresmiddagen en cursussen van het Samenwerkingsverband en volgt lokale, regionale en landelijke ontwikkelingen op het terrein van de ondersteuning van leerlingen.
- Archiveert de onderzoeksrapporten die aan de school ter hand worden gesteld door ouders; informatie is beschikbaar op aanvraag.
- Beslist, in overleg met teamleiders, welke faciliteiten aan leerlingen met (extra) ondersteuningsbehoefte worden toegekend;
- Informeert mentoren en de leerjaarcoördinatoren over de faciliteiten die zijn toegekend;
- Geeft advies aan de leerjaarcoördinatoren, mentoren of docenten m.b.t. leerling ondersteuning;
- Archiveert in LVS in Magister de uitwisseling van gegevens aan of van externe instanties;
- Stemt met het OKT de ondersteuning op school af met zorg buiten school.
- Is aanspreekpunt voor externe instanties, zoals politie, justitie, algemeen meldpunt kindermishandeling, BJAA, ELANCE, jongerenwerker, leerplichtambtenaren, externe behandelaars.
- Coördineert de trajectklas

4.5 Ontwikkelingsperspectiefplan

ONTWIKKELINGSPERSPECTIEFPLAN

Naam leerling		Klas	
Geboortedatum		Mentor	
Gezin		Zorgcoördinator	
School van herkomst		Datum	
Schoolloopbaan		Evaluatie met ouders:	☐ Tussentijdse evaluatie nav: ☐ Evaluatie leerjaar 1 ☐ Evaluatie leerjaar 2 ☐ Evaluatie leerjaar 3 ☐ Evaluatie leerjaar 4
Data bijstellingen met leerling en mentor			

Verwacht uitstroom niveau	Verwacht Vervolgonderwijs	Verwachte uitstroomdatum	Opgesteld op
☐ Basis ☐ Kader ☐ Theoretisch	☐ MBO 1 ☐ MBO 2 ☐ MBO 3 ☐ MBO 4		

<i>Analyse van bevorderende en belemmerende factoren</i>			
	Wat helpt	Wat hindert	Wat werkt / wat is er nodig (onderwijs- en ondersteuningsbehoeften)
Leren Cognitief en didactisch			

Werkhouding Motivatie, concentratie en taakaanpak			
Gedrag, sociaal-emotionele ontwikkeling en zelfredzaamheid Omgaan met emoties, omgaan met anderen en veiligheid			
Omgevingsfactoren Thuisituatie, vrije tijd en hulpverlening			
Overig Gezondheid, spraak-taal enz.			

Reden opstellen OPP : Zonder extra begeleiding of specifieke aanpassingen kan de leerling het uitstroomniveau niet behalen m.b.t.:
Didactisch: Gedrag / motivatie / sociaal emotioneel: Fysiek:

Hoop en verwachting van de leerling, ouders en school

Aanpassingen op het reguliere onderwijsaanbod
☐ Steunles: ☐ Contact met betrokken externe partijen: ☐ Extra mentorgesprekken ☐ Aanvragen zorgpas/consult orthopedagoog Overige aanpassingen in het onderwijsprogramma, namelijk:

Leerresultaten

CITO instroom		CITO VAS 2	
CITO VAS 1		CITO VAS 3	

Handelingsdeel

DOEL 1:	
Datum:	
Acties en middelen: Wie doet wat, wanneer en hoe	
Datum bespreken voortgang	

VOORUITGANG METEN									
Volgens de leerling									
☹	2	3	4	5	6	7	8	9	☺
Volgens vader									
☹	2	3	4	5	6	7	8	9	☺
Volgens moeder									
☹	2	3	4	5	6	7	8	9	☺
Volgens mentor									
☹	2	3	4	5	6	7	8	9	☺
Volgens anderen (vakleerkracht, externe begeleider, afdelingsleider etc)									
☹	2	3	4	5	6	7	8	9	☺

Evaluatie	
-----------	--

Wat gaat er beter? Hoe is dat gelukt? Wanneer zijn we tevreden?	
Doel afsluiten, bijstellen of verlengen?	

DOEL 2:	
Datum:	
Acties en middelen: Wie doet wat, wanneer en hoe	
Datum bespreken voortgang	

VOORUITGANG METEN									
Volgens de leerling									
☹	2	3	4	5	6	7	8	9	☺
Volgens vader									
☹	2	3	4	5	6	7	8	9	☺
Volgens moeder									
☹	2	3	4	5	6	7	8	9	☺
Volgens mentor									

L	2	3	4	5	6	7	8	9	😊
Volgens anderen (vakleerkracht, externe begeleider, afdelingsleider etc)									
⊗	2	3	4	5	6	7	8	9	😊

Evaluatie Wat gaat er beter? Hoe is dat gelukt? Wanneer zijn we tevreden?	
Doel afsluiten, bijstellen of verlengen?	

DOEL 3:	
Datum:	
Acties en middelen: Wie doet wat, wanneer en hoe	
Datum bespreken voortgang	

VOORUITGANG METEN									
Volgens de leerling									
☹	2	3	4	5	6	7	8	9	☺
Volgens vader									
☹	2	3	4	5	6	7	8	9	☺
Volgens moeder									
☹	2	3	4	5	6	7	8	9	☺
Volgens mentor									
☹	2	3	4	5	6	7	8	9	☺
Volgens anderen (vakleerkracht, externe begeleider, afdelingsleider etc)									
☹	2	3	4	5	6	7	8	9	☺

Evaluatie Wat gaat er beter? Hoe is dat gelukt? Wanneer zijn we tevreden?	
Doel afsluiten, bijstellen of verlengen?	

DOEL 4:	
----------------	--

Datum:	
Acties en middelen: Wie doet wat, wanneer en hoe	
Datum bespreken voortgang	

VOORUITGANG METEN									
Volgens de leerling									
☹	2	3	4	5	6	7	8	9	☺
Volgens vader									
☹	2	3	4	5	6	7	8	9	☺
Volgens moeder									
☹	2	3	4	5	6	7	8	9	☺
Volgens mentor									
☹	2	3	4	5	6	7	8	9	☺
Volgens anderen (vakleerkracht, externe begeleider, afdelingsleider etc)									
☹	2	3	4	5	6	7	8	9	☺

Evaluatie	
------------------	--

Wat gaat er beter? Hoe is dat gelukt? Wanneer zijn we tevreden?	
Doel afsluiten, bijstellen of verlengen?	

Ondertekening door de leerling	Door de wettelijke vertegenwoordigers	Door de school
Datum: Naam: Handtekening:	Datum: Naam: Handtekening:	Datum: Naam: Functie: Handtekening:

4.6 De gezonde school

De gezonde school en het signaleren van voedingsgewoonte en gewicht

Op het Zuiderlicht College vinden wij het onderwerp gezondheid erg belangrijk. Dit betekent dat wij het belangrijk vinden dat de school, naast het gezin, een omgeving is die de gezondheid en de gezonde leefstijl bevordert voor de leerlingen.

Wij werken samen met het Voedingscentrum en GGD. Deze instanties ondersteunen ons bij het gezonde aanbod in de schoolkantine. We vinden het belangrijk dat het aanbod in de kantine gezond is. Het is ons streven dat het grootste gedeelte van het aanbod (minstens 80%) bestaat uit een gezonde keuze. Hierbij wordt gekeken of het aanbod aansluit bij de schijf van Vijf.

Daarnaast houden wij ook voedingsgewoonten en het gewicht van onze leerlingen in de gaten. Hieronder volgt een korte beschrijving over hoe we dit als school aanpakken.

Hoe zijn wij op het Zuiderlicht College bezig met het signaleren van voedingsproblematiek?

In de eerste en de derde klas worden alle leerlingen opgemeten, gewogen en wordt de jij en je gezondheidsvragenlijst afgenomen door de schoolverpleegkundige die verbonden is aan het Ouder en Kind- Team.

Problemen en zorgen rondom voedingsgewoonten en gewicht worden besproken in het zorgteam van de school. Op deze manier wordt ook in kaart gebracht of een leerling overgewicht heeft. Dit pakt de schoolverpleegkundige op. De schoolverpleegkundige gaat dan in gesprek met de leerling en ouders. Indien nodig wordt de leerling doorverwezen of door de schoolverpleegkundige gemonitord.

Leerlingen en ouders kunnen via de zorg-coördinator aangemeld worden bij de schoolverpleegkundige voor informatie over voedingsgewoonten en gewicht. De mentor neemt dan vaak contact op met de zorg coördinator.